

Effortless Architecture

Στην Πλάκα, ένα διατηρητέο του 19ου αιώνα αποκτά σύγχρονη ανάγνωση μέσα από παρεμβάσεις που δεν επιδιώκουν να ξεχωρίσουν, αλλά να ενσωματωθούν στο περιβάλλον. Το αποτέλεσμα είναι ένας χώρος που δημιούργησε η αρχιτέκτονας Σοφία Ξανθάκου και ισορροπεί ανάμεσα στην παράδοση και το παρόν.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΚΑΝΑΚΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΡΤΡΕΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΡΑΣΑΓΑΚΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ LORENZO ZANDRI

Το σπίτι σας βρίσκεται στην Πλάκα. Τι σημαίνει για εσάς αυτή η περιοχή; Είναι μια γειτονιά που συνδυάζει πολλά στοιχεία: απίθανη Ιστορία και αρχιτεκτονική, ένα μείγμα από κουλτούρες, έντονη κυκλοφορία πεζών και συνεχή κίνηση αυτοκινήτων, αλλά και μια τρομερή ηρεμία και ομορφιά. Είναι κυρίως μια γειτονιά διασκέδασης, τουριστικής και εμπορικής εκμετάλλευσης, οπότε το να παραμένουν μόνιμοι κάτοικοι εδώ είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ώστε να διατηρείται η αυθεντικότητά της. Τα τελευταία χρόνια, η Πλάκα αντιμετωπίζει τις συνέπειες της έντονης τουριστικής ανάπτυξης, γι' αυτό και το θεωρώ αναγκαίο να μπορέσει να διατηρήσει τον χαρακτήρα της ως μια γειτονιά κατοίκων. Μου αρέσει, λοιπόν, που ζω εδώ και που τα παιδιά μου έχουν την ευκαιρία να περπατάνε με τα πόδια στα δρομάκια, που πηγαίνουμε στον Φίλοππάπου μέσα από τα μονοπάτια του Πικιώνη, που μένουμε σε μια γειτονιά όπου ξέρουμε και χαριετώμε τους γείτονες το πρωί και που απολαμβάνουμε αυτά που μας παρέχει η ίδια η πόλη.

Ποια είναι η ιστορία του; Πρόκειται για ένα διατηρητέο του 19ου αιώνα. Ένα κτίριο με τα χαρακτηριστικά στοιχεία ενός αρχοντικού εκείνης της περιόδου, με σφυρήλατα σιδερένια κάγκελα, μικρά ανοίγματα και ξύλινες πόρτες με μαρμαρίνους παραστάτες, καθώς και πλακόστρωτη αυλή που δεν είναι ορατή από τον δρόμο. Πέτρινο με παχείς τοίχους που βοηθούν το καλοκαίρι στη διατήρηση των χώρων δροσερών.

Πώς θα περιγράφατε τη συνολική αισθητική του; Η κύρια πρόκληση ήταν να εισαχθεί περισσότερο φως στο εσωτερικό, παρά τα μικρά ανοίγματα στους πέτρινους τοίχους. Για τον λόγο αυτόν, οι εσωτερικοί χώροι είναι σχεδόν μονοχρωματικοί και λευκοί, συμπεριλαμβανομένων των νέων ξύλινων βιβλιοθηκών και οροφών. Τα δάπεδα στο ισόγειο αντικαταστάθηκαν με μωσαϊκό, ένα χαρακτηριστικό αθηναϊκό υλικό, με έντονο κόκκινο χρώμα στο σαλόνι και λευκό στην κουζίνα και τα μπάνια. Το τζάκι στο σαλόνι ανακατασκευάστηκε με πράσινο μάρμαρο Τήνου, αποτελώντας σημείο συνάντησης και ενισχύοντας τον παραδοσιακό χαρακτήρα του σπιτιού.

Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που αντικρίζει κανείς όταν περνά το κατώφλι του σπιτιού; Την ξύλινη σκάλα την οποία συντηρήσαμε, βάγαμε και αποτελεί ένα από τα πιο όμορφα στοιχεία του σπιτιού.

Αν μπορούσατε να σχεδιάσετε το ιδανικό σας σπίτι από το μηδέν, ποια βασικά χαρακτηριστικά θα είχε; Επειδή το συγκεκριμένο σπίτι τυχαίνει να είναι το σπίτι που ζω, είχα την ευκαιρία να το σχεδιάσω ακριβώς όπως το ήθελα, χωρίς περιορισμούς αισθητικά. Με την

«Αυτό που θεωρώ όμορφο σήμερα είναι ό,τι είναι αυθεντικό, αληθινό και καταφέρνει να έχει διάρκεια στον χρόνο».

«Στο σπίτι κάποιος δεν μπορεί να ξεχωρίσει ποια στοιχεία και υλικά έχουν προκύψει από την ανακαίνιση - ο ρόλος του αρχιτέκτονα και οι παρεμβάσεις του είναι καμουφλαρισμένες. Για εμένα αυτό δίνει στο σπίτι τον οικείο του χαρακτήρα, μιας και φαίνεται σαν να ήταν από πάντα έτσι.»

ανακαίνιση αποκατέστησε τους εσωτερικούς χώρους, δίνοντάς τους μία μορφή που είναι πιο κοντά στην ατμόσφαιρα και την κουλτούρα του τόπου, ενώ παράλληλα τους μετέτρεψε σ' ένα σύγχρονο περιβάλλον για μια τετραμελή οικογένεια.

Τι σημαίνει για εσάς η έννοια του «σπιτιού» πέρα από τον φυσικό χώρο; Φως, ζεστά υλικά, ανθρώπινη κλίμακα. Στο σπίτι αυτό μπαίνει κάποιος και δεν μπορεί να ξεχωρίσει ποια στοιχεία και υλικά έχουν προκύψει από την ανακαίνιση - ο ρόλος του αρχιτέκτονα και οι παρεμβάσεις του είναι καμουφλαρισμένες. Για εμένα αυτό δίνει στο σπίτι τον οικείο του χαρακτήρα, μιας και φαίνεται σαν να ήταν από πάντα έτσι.

Ποιο θα λέγατε ότι είναι το ιδιαίτερο στοιχείο του επαγγελματίως σας; Η αρχιτεκτονική είναι μια μορφή έκφρασης για εμένα. Είναι ο τρόπος μου να επικοινωνώ τις σκέψεις και τις ανησυχίες μου. Η διαδικασία της αρχιτεκτονικής σύνδεσης σε φέρνει σε επικοινωνία με άλλες ειδικότητες και επαγγελματίες - κάτι που βρίσκω πολύ σύνθετο και ενδιαφέρον. Απαιτεί συνεργασία, μελέτη, έρευνα, δημιουργική έκφραση, ανάλυση κ.λπ. Επομένως, είναι ένα πολύ δημιουργικό επάγγελμα αλλά παράλληλα λειτουργικό και πρακτικό. Επίσης, με την αρχιτεκτονική έχεις τη δυνατότητα να μεταμορφώσεις έναν χώρο, και αυτό έχει μια μαγεία. Ανοίγεται ένας νέος κόσμος με κάθε έργο, όπου η φαντασία είναι ελεύθερη να εκφραστεί μέσα από τον σχεδιασμό.

Ποιες αποφάσεις, συγκυρίες ή όνειρα καθόρισαν την επαγγελματική και δημιουργική σας πορεία; Σπούδασα στη Νέα Υόρκη, στο Pratt Institute. Ήταν ένα πολύ δημιουργικό πανεπιστήμιο σε μια πολύ ζωντανή και προοδευτική πόλη. Περνούσα ατελείωτες ώρες φτιάχνοντας μακέτες, σχεδιάζοντας, κάνοντας συχνά τα γνωστά στους αρχιτέκτονες all-nighters. Ήταν από τα πιο δημιουργικά μου χρόνια. Στη συνέχεια, δούλεψα σε γραφεία στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο και την Αθήνα και γρήγορα προσεγώθηκα στην πραγματικότητα, όπου η δημιουργική έκφραση έπρεπε να μεταφράζεται σε πραγματικά έργα - κάτι που μου κίνησε το ενδιαφέρον. Όταν αποφάσισα να συνεχίσω τις σπουδές μου στο Harvard Graduate School of Design για μεταπτυχιακό, ασχολήθηκα περισσότερο με την έρευνα, εξετάζοντας τον ρόλο του αρχιτέκτονα στη σύγχρονη εποχή και κοινωνία.

Και σήμερα, σε ποια δημιουργική φάση βρίσκεστε; Πριν από λίγους μήνες επισήμως δημιουργήθηκε το γραφείο Local Local, όπου αναλαμβάνουμε μια σειρά από πολύ ενδιαφέροντα projects. Στόχος μου είναι να σχεδιάζουμε και να μετατρέπουμε κτίρια και αντικείμενα που είναι ευαίσθητα ως προς το συγκεκριμένο τους. Με κάθε νέο έργο, εξετάζουμε τις πολιτισμικές, κοινωνικές και γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της εκάστοτε τοποθεσίας, με επιθυμία να αφουγκραστούμε τη φιλοσοφία κάθε τόπου. Η τοπικότητα επομένως λειτουργεί για το γραφείο ως μεθοδολογικός πυρήνας της διαδικασίας σχεδιασμού, ενσωματώνοντας λεπτομέρειες, υλικά, κλίμακες, κοινότητες, το τοπίο και την άυλη αύρα ενός μέρους, στα κτίρια και τα αντικείμενα που δημιουργεί.

Τι θεωρείτε «κόμορφο» σήμερα; Ό,τι είναι αυθεντικό, αληθινό και καταφέρνει να έχει διάρκεια στον χρόνο.

Και ποιο είναι ένα κτίριο στην Αθήνα που σας συγκινεί αρχιτεκτονικά; Το περίπτερο του Πικιώνη στο Φιλοπάππου.